

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- FF-7240
FACULTY OF EDUCATION
B.Ed (II-Year) Examination Nov/Dec 2017
PAPER - EDUEC- I (Elective Subject) Group A
A. Computer in Education

[Time: Three Hours]

[Max.Marks:80]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.
All questions are compulsory.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

Q.1 Answer the following questions in about 200 to 250 words each.

30

खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दात लिहा.

- i) What are input and output devices? Describe any five functions of input and output devices.
इनपुट आणि आऊटपुट साधनांच्या कोणत्याही पाच कार्यपद्धतींचे वर्णन करा.
- ii) State the differences between disk, drive, files and folders.
डिस्क, ड्राइव्ह, फाइल्स आणि फोल्डर्स मधील फरक नमूद करा.
- iii) What are functions and formulae's in M.S.Excel? Explain the functions IF, AVERAGE, COUNT and MAX with suitable examples.
एम. एस. एक्सेल मध्ये "फंक्शन आणि फॉर्म्युलासचे" वर्णन करा? उदाहरणासहित IF, AVERAGE, COUNT आणि MAX ह्या फंक्शन्सला स्पष्ट करा.
- iv) Explain the method of inserting clip art and pictures in M.S. Word.
एम.एस.वर्ड मध्ये क्लिप आर्ट आणि चित्रे अंतर्भूत करण्याची पद्धती स्पष्ट करा.
- v) State any five uses of M.S. PowerPoint software in classroom teaching.
एम. एस. पावर पॉइंट सॉफ्टवेअरचे वर्ग अध्यापनातील पाच वापर नमूद करा.
- vi) What are social networking sites (S.N.S.)? Explain the use of S.N.S. in communication of information between teachers and learners.
सोशल नेटवर्किंग साईट (S.N.S.) म्हणजे काय आहे? शिक्षक आणि विद्यार्थ्यां दरम्यान माहिती संप्रेषणातील सोशल नेटवर्किंग साईटचा (S.N.S.) वापर स्पष्ट करा.

2017

Q.2 Answer the following questions in about 3000-4000 words each.

30

खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 300 ते 400 शब्दात लिहा.

- i) What are the different stages of development of computer? Explain in detail the different types of computers with examples.
संगणकाच्या विकासाच्या विविध अवस्था कोणत्या? संगणकाचे विविध प्रकार उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
- ii) What are system and application software? Explain functioning of central processing unit (C.P.U.) in detail.
सिस्टम सॉफ्टवेअर आणि अप्लीकेशन सॉफ्टवेअर काय आहेत? सेंट्रल प्रोसेसिंग युनिट (C.P.U.) चे कार्य सविस्तर स्पष्ट करा.
- iii) What is mail merge? Describe the procedure of mail merge in M.S. Word software.
मेल.मर्ज म्हणजे काय? एम.एस. वर्ड सॉफ्टवेअर मध्ये मेल मर्ज च्या कार्यप्रणालीचे वर्णन करा.

Q.3 Answer the following question in detail.

20

खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा.

- i) What is smart class? Explain how smart classes makes, classroom teaching effective and efficient.
स्मार्ट क्लास म्हणजे काय? 'स्मार्ट क्लास' वर्ग अध्यापन कसे परिणामकारक व कार्यक्षम करू शकतात स्पष्ट करा.
- ii) What is conditional formatting? Explain the procedure of making results and attendance sheet in M.S. Excel software.
कंडीशनल फारमेटिंग काय आहे? एम.एस.एक्सेल सॉफ्टवेअर मध्ये निकालपत्रक आणि हजेरीपत्रक तयार करण्याची पद्धती स्पष्ट करा.

OR

2017

Total No. of Printed Pages:02

SUBJECT CODE NO:- F-7240
FACULTY OF EDUCATION
B.Ed (II-Year) Examination Nov/Dec 2017
B. Environmental Education

[Time: Three Hours]

[Max.Marks:80]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i) Attempt all question.
 - ii) 32 pages answer sheet will be provided .No supplement will be provided.
 - iii) Use black or blue ink pen only.
 - iv) The use of mobile in the premises of the examination is prohibited.
- i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
 - ii) 32 पाणी उत्तरपत्रिका दिली जाईल, पुरवणी दिली जाणार नाही.
 - iii) काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iv) परीक्षा केंद्रावर मोबईलचा वापर निषिद्ध आहे.

Q.1 Answer the following questions in about 200 to 250 words each:
खालील प्रश्नांची उत्तरे 200 ते 250 शब्दात लिहा.

30

- i) Explain the concept of environment.
पर्यावरणाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- ii) Explain the types of air pollution.
वायू प्रदूषणाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- iii) Explain the concept of bio-diversity in your own words.
जैवविविधतेची संकल्पना तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.
- iv) Explain the meaning of sustainable development.
शाश्वत स्वरूपाचा विकास म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
- v) Write a short note of Chipko Movements.
चिपको चळवळीवर टीप द्या.

2017

- vi) Explain the co-relation of Environmental Education with Geography & History.
पर्यावरण शिक्षणाचा भूगोल व इतिहास या विषयाशी असलेला समन्वय स्पष्ट करा.

Q.2 Answer in 300-400 words each:

30

खालील प्रश्नांची उत्तरे 300 ते 400 शब्दात लिहा.

- i) Explain in detailed scope and importance of Environmental Education.
पर्यावरण शिक्षणाची व्याप्ती आणि महत्व सविस्तर स्पष्ट करा.
- ii) What is water pollution, explain causes of water pollution in detailed.
जल प्रदूषण म्हणजे काय ते सांगून त्याची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.
- iii) What is the meaning of global atmospheric change? Explain Ozone- depletion and acid rain.
वैश्विक वातावरणीय बदल म्हणजे काय? 'ओझोन क्षय आणि आम्ल पर्जन्य स्पष्ट करा.'

Q.3 Answer the following questions in detail

20

खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा.

- i) India is a rich country so far as bio-diversity concern; discuss the statement in your language.
जैविक विविधतेच्या दृष्टीने भारत हा एक संपन्न देश आहे हे; विधान तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.
- ii) Discuss the programs on environmental education for secondary school students.
माध्यमिक शाळांमधील मुलांसाठी असलेल्या पर्यावरण शिक्षणाच्या कार्यक्रमाबद्दल चर्चा करा.

OR

2017

SUBJECT CODE NO:- FF-7240
FACULTY OF EDUCATION
B.Ed (II-Year) Examination Nov/Dec 2017
C. Population Education

[Time: Three Hours]

[Max.Marks:80]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- Attempt all questions.
- सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.

Q.1

Answer the following questions in about 200 to 250 words each
खालील प्रश्नांची उत्तरे 200 ते 250 शब्दात लिहा.

30

- 1) Explain the observation method with reference to the population education.
लोकसंख्या शिक्षणातील निरीक्षण पद्धती स्पष्ट करा.
- 2) Explain working with community to build awareness of population growth.
लोकसंख्या वाढ जनजागृतीसाठी समाजासमवेत कार्य स्पष्ट करा.
- 3) What are the factors affecting on population growth?
लोकसंख्या वाढीवर परिणाम करणारे घटक कोणते आहेत?
- 4) Write down the types of discussion method?
चर्चा पद्धतीचे प्रकार लिहा.
- 5) Explain Importance of population education.
लोकसंख्या शिक्षणाचे महत्व स्पष्ट करा.
- 6) Explain various problems of population growth.
लोकसंख्या वाढीच्या विविध समस्या स्पष्ट करा.

Q.2 Answer in 300-400 words each: 30
खालील प्रश्नांची उत्तरे 300 ते 400 शब्दात लिहा.

- 1) Explain the scope of population education in school curriculum.
शालेय अभ्यासक्रमातील लोकसंख्या शिक्षणाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- 2) Explain the effect of population growth on natural resources.
लोकसंख्या वाढीचा नैसर्गिक साधन संपत्तीवर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
- 3) Explain the role of teacher in population education.
लोकसंख्या शिक्षणात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail of each question. 20
खालील प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर सविस्तर लिहा.

- 1) How will you implement the concept of population education in school students?
लोकसंख्या शिक्षण विषयाची संकल्पना तुम्ही शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये कशी रुजवाल?
- 2) How will you use the different mass-media to control on the population growth?
लोकसंख्या वाढीवर नियंत्रण आणण्यासाठी विविध प्रसार माध्यमांचा वापर तुम्ही कसा कराल?